

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

GMS-WP-173-110/17

Warszawa, dnia

26

kwiecień 2017
Naczelnej Rady Adwokackiej

08.05.2017

wpłynęło

nr lcz. 1698*

Prezes

Naczelnej Rady Adwokackiej

Pan Jacek Trela

Szanowny Panie Prezesie

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U.2016.1999 j.t. ze zm.) - poselski projekt ustawy o ustanowieniu Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Piotr Zgorzelski), z prośbą o przedstawienie opinii.

Z poważaniem

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2017 r.

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu RP, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o ustanowieniu Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniamy pana posła **Piotra Zgorzelskiego**.

USTAWA

z dnia 2017 r.

o ustanowieniu Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej składa hołd mieszkańcom polskich wsi za ich patriotyczną postawę w czasie II wojny światowej – za pomoc udzielaną uciekinierom, osobom ukrywającym się przed prześladowaniami i wysiedlanym, za walkę w oddziałach partyzanckich, za żywienie mieszkańców miast i żołnierzy ruchu oporu.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z szacunkiem odnosi się do ogromu ofiar poniesionych przez mieszkańców wsi – rozstrzeliwanych, wyrzucanych z domostw, pozbawianych dobytku, wywożonych do łagrów i obozów koncentracyjnych oraz na przymusowe roboty.

Dlatego Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stanowi co następuje:

Art. 1

Dzień 12 lipca ustanawia się Dniem Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej.

Art. 2

Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej jest świętem państwowym.

Art. 3

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

W okresie II wojny światowej polska wieś odegrała trudną do przecenienia rolę. We wrześniu 1939 r. jej mieszkańcy udzielali pomocy wojennym uchodźcom i żołnierzom Wojska Polskiego. Wieś była oparciem dla pierwszego partyzanckiego ugrupowania Oddziału Wydzielonego Wojska Polskiego mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala”. W odwecie za pomoc udzieloną „hubalczykom” oddziały niemieckie dopuściły się licznych zbrodni na ludności cywilnej. Różnymi formami represji dotkniętych zostało 31 miejscowości w przedwojennych powiatach koneckim, kieleckim i opoczyńskim. Niemcy zamordowali łącznie 712 osób cywilnych, w tym dwie kobiety i sześcioro dzieci. Dokonali także podpałek w dwunastu miejscowościach, niszcząc około 620 zagród chłopskich. Wsie Gałki, Hucisko, Skłoby i Szałas Stary zostały przy tym kompletnie zniszczone.

Niemal natychmiast po zakończeniu działań wojennych jesienią 1939 r. okupant niemiecki rozpoczął wysiedlenia ludności polskiej z ziem włączonych do III Rzeszy. Wśród wysiedlonych dużą grupę stanowili mieszkańcy wsi. Wysiedlanym pozwalano zabrać tylko niewielką część majątku, a pozostałą zagarniętą przez III Rzeszę otrzymywali osadnicy niemieccy sprowadzeni w miejsce ludności polskiej. Do lutego 1942 r. władze niemieckie skonfiskowały blisko 900 tys. gospodarstw o powierzchni 9,2 mln hektarów.

W listopadzie 1942 r. rozpoczęto masowe wysiedlanie ludności Zamojszczyzny, którego musiano zaprzestać na skutek zbrojnego oporu oddziałów partyzanckich znanego jako Powstanie Zamojskie. Jednakże w wyniku działań okupanta z Zamojszczyzny wysiedlono około 110 000 jej mieszkańców, wśród których było ponad 30 000 dzieci. Odebrane polskim rodzinom dzieci były kierowane do obozów koncentracyjnych, do pracy w fabrykach, a kilkanaście tysięcy przeznaczono do germanizacji w domach dziecka i rodzinach niemieckich.

W Generalnym Gubernatorstwie rolników obciążono kontyngentami obejmującymi niemal wszystkie produkty rolne. Chłopi musieli swoje produkty sprzedawać po urzędowych mocno zaniżonych cenach, a ich ilość w miarę nasilania się wojny systematycznie wzrastała. Za niewywiązywanie się z nałożonych kontyngentów groziły surowe kary, do kary śmierci włącznie.

Mieszkańcy wsi z okupowanych terenów byli masowo zatrudniani w gospodarce niemieckiej. Ocenia się, że wśród około 3 mln Polaków wywiezionych do przymusowych robót na terenie III Rzeszy mieszkańcy wsi stanowili około 75-80%.

Na terenach zajętych w 1939 r. przez ZSRS upaństwowiono polską wielką własność ziemską. Na zamożniejszych chłopów tzw. kułaków nałożono obowiązek dostarczania artykułów rolnych. Chłopi zostali obciążeni wysokimi podatkami od posiadanego majątku. W 1940 r. rozpoczęto na tych obszarach kolektywizację wsi, którą przerwał dopiero najazd III Rzeszy na ZSRS w czerwcu 1941 r. Wśród obywateli polskich deportowanych w głąb ZSRS w latach 1940-1941 mieszkańcy wsi stanowili znaczący odsetek.

Wieś polska mimo grożących represji i prześladowań wykazywała się patriotyczną postawą przez cały okres wojny. Jej mieszkańcy wchodzili w skład wielu ugrupowań konspiracyjnych. Wieś żywiła mieszkańców miast i oddziały partyzanckie, udzieliła schronienia Polakom wysiedlonym ze swoich siedzib przez okupanta, przechowywała ukrywających się Żydów.

Za tą patriotyczną postawę zapłaciła ogromną cenę. Spacyfikowanych zostało 817 polskich wsi, ich mieszkańców rozstrzeliwano, wywożono do obozów koncentracyjnych i na przymusowe roboty do III Rzeszy a dobytek rabowano i niszczone pałace gospodarstwa i całe wsie. Symbolem walki i męczeństwa mieszkańców polskiej wsi jest Michniów w woj. świętokrzyskim, który za pomoc niesioną partyzantom został spalony, a jego mieszkańcy w okrutny sposób wymordowani 12 i 13 lipca 1943 r. Najmłodsza ofiara pacyfikacji Stefanek Dąbrowa miał zaledwie 8 dni.

Krwawo w historii polskiej wsi zapisał się rok 1943 na Kresach Wschodnich. W lipcu w ramach tzw. Rzezi Wołyńskiej nacjonałści ukraińscy z UON i UPA w bestialski sposób wymordowali kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców polskich wsi.

Dla ocalenia od zapomnienia i upamiętnienia zasług polskiej wsi w walce z okupantami, jej patriotycznej postawy i okrutnych cierpień w czasie II wojny światowej powinien zostać ustanowiony Dzień Walki i Męczeństwa Polskiej Wsi. W sposób symboliczny powinien nim być 12 lipca - dzień pierwszej pacyfikacji Michniowa i apogeum mordów na Kresach Wschodnich.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą żadnych skutków finansowych dla budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.